

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра філософії та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
проф. М.Р.Гжегоцький

“ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «ТЕОРІЯ ПІЗНАННЯ І ФАРМАЦІЯ»

**(курс за вибором) для студентів 1 курсу фармацевтичного факультету
заочної форми навчання
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 226 «Фармація»**

Затверджено на методичній
наradі кафедри філософії та
економіки „ 28” серпня
2020 року, протокол №1
Завідувач кафедри

проф. І.З. Держко

Затверджено на засіданні циклової
методичної комісії
„31” серпня 2020 року
протокол №1
Голова методичної комісії

проф. І.З. Держко

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: проф. Держко І.З., викл. Швед О.П.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Теорія пізнання і фармація” складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 “Охорона здоров’я” спеціальності 226 «Фармація» освітньої програми з дисципліни на вибором «Теорія пізнання і фармація”.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс дисципліни за вибором присвячений гносеології, що історично уявляє собою найбільш абстрактний рівень самоусвідомлення науки та пізнавальної діяльності взагалі. Курс покликаний стати інтегратором множини дисциплін професійної і спеціальної підготовки студентів. Філософська рефлексія механізмів та специфіки продукування сучасного наукового та науково-практичного знання, зокрема, знання фармацевтичного, медичного та медико-профілактичного характеру, є необхідною складовою успішної фахової діяльності майбутнього магістра.

Курс дисципліни “Теорія пізнання і фармація”:

- Сприяє формуванню основ теоретичного мислення спеціаліста;
- Формує навички застосування філософської-наукової методології в інтеграції дисциплін професійної підготовки;
- Націлений на формування базисних аксіологічних та світоглядних настанов фахової діяльності майбутнього фахівця.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є феномен пізнавальної діяльності людини, зокрема, специфіка та форми наукової діяльності у її зв'язках з практичною діяльністю фармацевта, медичного працівника.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення дисципліни пов'язане зі знаннями філософських та гуманітарних дисциплін 1 курсу навчання, особливо з філософією, логікою, біоетикою, етикою, естетикою тощо, та предметно інтегрується з ними.

Опис навчального плану з дисципліни

“Теорія пізнання і фармація”

(курс за вибором) для студентів 1 курсу фармацевтичного факультету
заочної форми навчання

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин				Рік навчання	Вид контролю
	всього, год.\ кред.	Лекційних занять	Практичних занять	СРС		
Всього годин	90 год. / 3 кредити ECTS	2	2	86	1	залік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія пізнання і фармація” курс за вибором” є отримання студентами необхідної системи знань щодо принципів, методів пізнання природної та соціальної дійсності, засвоєння світоглядно–гуманістичного змісту епістемології, особливостей фармацевтичної науки як спеціалізованої форми пізнання дійсності.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни за вибором “Теорія пізнання і фармація” є висвітлення проблем медико-фармацевтичного пізнання в контексті епістемології культури, окреслення основних історичних етапів розвитку науки, основних проблем сучасного фармацевтика.

- Підготувати студента–фармацевта до практичної науково-дослідної діяльності, дати вихідні принципи для організації дослідницької діяльності, створення наукових концепцій, введення цих концепцій в науковий обіг, формування в фармацевтів практики креативно-творчого підходу до професійної діяльності.

1.3 Компетентності та результати навчання, за утворення та розвиток яких відповідає навчальний предмет.

Згідно з встановленими вимогами дисципліна забезпечує набуття студентами

компетентностей:

інтегральна:

- формування системи знань та умінь, що дозволяє студентам-фармацевтам якісно та ефективно займатися своїм навчанням та всім комплексом обов'язків пов'язаних із ним. В основі інтегральної компетентності лежать особистісні якості та досвід, теоретичні знання та практичні вміння – тобто ті чинники, що зумовлюють здатність студента до навчання.
- формування інтегральної компетентності відбувається через отримання під час навчання певного набору здатностей, які є комбінацією характеристик, що відносяться до знань, застосування цих знань на практиці, а також до умінь, навичок, особистих якостей, здібностей, цінностей тощо.

загальні:

- вміння співробітничати та працювати у групі;
- здатність до раціонального мислення, оперування абстрактними поняттями, дедукції та індукції;
- здатність серед великої кількості філософської літератури вибрати і опрацювати ту, яка найбільше допоможе в теоретичній та практичній діяльності;
- здатність до пізнання нового та неперервного навчання, до засвоєння нових знань та стратегій;
- здатність до незалежного та свідомого мислення завдяки послідовності, систематичності та аргументованості міркувань;
- вміння організувати взаємозв'язок своїх знань із практикою роботи з клієнтами та покупцями в фармацевтичній галузі;
- здатність до нестандартного розв'язання поставлених завдань, самостійності в умовиводах, незалежності в інтелектуальному пошуку, вміння виявляти та вирішувати філософські проблеми;
- здатність до креативності, вироблення оригінальних ходів думки, ідей, дослідницьких методик та їх застосування.

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність до конституювання об'єкта і предмета медико-фармацевтичного пізнання;

- здатність знаходити оптимальне співвідношення між фармацевтичною наукою і практикою;
- здатність виявляти дезінформацію та фальсифікацію в медицині і фармації;
- здатність до комунікації з клієнтом на засадах моральних імперативів;
- вміння вирішувати проблемні питання, що виникають під час роботи у фармацевтичній галузі;
- вміння займати логічну, обґрунтовану та раціональну позицію під час взаємодії із клієнтами у фармацевтичній практиці;

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетен- тність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальні сть
1.	Інтегральна	формування системи знань та умінь, що дозволяє студентам-фармацевтам якісно та ефективно займатися своїм навчанням та всім комплексом обов'язків пов'язаних із ним;	формування під час навчання певного набору здатностей, які є комбінацією характеристик, що відносяться до умінь, навичок, а також до знань, застосування цих знань на практиці, особистих якостей, здібностей, цінностей тощо;		
2.	Загальні	здатність до пізнання нового та неперервного навчання, до засвоєння нових знань та стратегій;	<ul style="list-style-type: none"> - здатність до раціонального мислення, оперування абстрактними поняттями, дедукції та індукції; - Здатність до незалежного та свідомого мислення завдяки послідовності, систематичності та аргументованості міркувань; - Здатність серед великої кількості філософської літератури вибрати і опрацювати ту, яка найбільше допоможе в теоретичній та практичній діяльності; - Здатність до нестандартного розв'язання поставлених завдань, самостійності в умовиводах, незалежності в інтелектуальному пошуку, вміння виявляти та вирішувати філософські проблеми; 	<ul style="list-style-type: none"> - вміння співробітничати та працювати у групі; - вміння організувати взаємозв'язок своїх знань із практикою роботи з клієнтами та покупцями в фармацевтичній галузі; 	здатність до креативності, вироблення оригінальних ходів думки, ідей, дослідницьких методик та їх застосування;

3.	Спеціальні		-здатність до конституювання об'єкта і предмета медико-фармацевтичного пізнання; -здатність знаходити оптимальне співвідношення між фармацевтичною наукою і практикою; -здатність виявляти дезінформацію та фальсифікацію в медицині і фармації;	-здатність до комунікації з клієнтом на засадах моральних імперативів; -вміння займати логічну, обґрунтовану та раціональну позицію під час взаємодії із клієнтами у фармацевтичній практиці;	- здатність вирішувати проблемні питання, що виникають під час роботи у фармацевтичній галузі;
----	------------	--	--	--	--

Результати навчання:

Здобути сучасні наукові знання щодо методології та методики наукового пізнання, його історичного досвіду; оволодіти теорією та навичками компетентнісного застосування принципів та форм наукового пізнання у виробленні теоретичного мислення майбутнього фармацевта, теоретико-методологічними знаннями з дисципліни та практичними вміннями і навичками.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

Тема 1. Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання.

Філософська теорія пізнання в її історичній генезі. Класичний образ пізнання та його різновиди (епістемологія Античності, Середньовіччя, Нового часу, діалектичного матеріалізму, еволюційна епістемологія).

Сцієнтизм як головна особливість класичного образу пізнання. Реабілітація метафізики, визнання соціокультурної обумовленості наукового знання – основна особливість сучасного образу пізнання і осягнення світу. Пізнання і переживання. Пізнання і розуміння.

Пізнання і витлумачення. Співвідношення між пізнанням та осягненням цінності. Історичні форми осягнення дійсності: релігійні, міфологічні, народні, паропсихологічні, екзо та езотеричні). Предмет теорії пізнання, її основні принципи та структура пізнавального процесу (об'єкт, суб'єкт, мета, засіб, результат методу).

Об'єкт і предмет медико-фармацевтичного пізнання. Людиномірний характер медико-фармацевтичного пізнання. Співвідношення між фармацевтичною наукою і практикою.

Тема 2. Фармацевтична наука і практика як спеціалізована форма пізнання.

Образ сучасної науки. Наука як цілеспрямована діяльність виробництва знань. Знання і пізнання. Знання як необхідний компонент усіх видів людської діяльності. Форми фіксації знання (політична, символічна, художньо-образна, математична).

Антифундаменталізм і плюралізм знання – суттєві риси сучасного стану наукового пізнання. Форми позанаукового знання: ненаукове, донаукове, паранаукове, лженаукове. Знання явне і неявне (екзо і езотеричне). Історичні форми медичного і фармацевтичного знання (традиційна медицина, гомеопатія, алхімія, герметична фармакологія і гербалістика як форми езотеричного знання). Істинність як визначальна характеристика знання. Істина і правда. Істина і справедливість. Істина і омана. Дезінформація і фальсифікація в медицині і фармації як гносеологічна і морально-правова проблема. Пізнання як процес отримання і накопичення знань. Індивідуальне і колективне пізнання. Багатоманітність пізнання і форм знання в різних сферах людської діяльності: пізнання і мова, пізнання і мистецтво, пізнання і повсякденність, пізнання і медицина. Діагностика як специфічна форма пізнання. Місце

фармацевтичної науки в науковому знанні і пізнанні. Клінічна фармацевтика як єдність природничо-наукового і гуманітарного пізнання. Особливості наукового знання. Системна обґрунтованість і універсальність наукових знань. Ідеали і критерії науковості. Знання емпіричні і теоретичні. Народна медицина і фітотерапія як форми емпіричного знання. Специфіка і співвідношення емпіричних і теоретичних знань в сучасній медицині і фармації.

Тема 3. Фармацевтика в системі еволюції науки: закономірності і основні етапи її розвитку.

Джерела виникнення та розвитку науки. Зародки медико-наукового знання в різних цивілізаціях і в різні історичні епохи. Євроцентризм і його критика.

Етапи розвитку науки. Передісторія науки та її особливості. Антична наука та її вплив на світову культуру і медицину. Специфіка раціональності Середньовіччя. Алхімія як соціокультурний феномен. Духовна революція епохи Відродження та її вплив на розвиток медицини і фармацевтики. Наука Нового часу та її вплив на становлення сучасної парадигми медицини і фармацевтики. Характеристика основних етапів розвитку науки з точки зору завдань і методів, стилю мислення. Вплив соціокультурних факторів на розвиток науки та її місце в культурі кожної епохи. Найбільш характерні для кожного періоду уявлення про пізнання хвороби і засоби її лікування. Національні образи здоров'я і хвороби.

Загальна характеристика сучасної науки, місце науки в цивілізаційному процесі, медицині і фармацевтиці. Світоглядна роль наукової картини світу. Роль науки і вирішення глобальних проблем сучасної цивілізації (проблеми війни і миру, екологічна криза, антропологічна катастрофа, хвороби цивілізації). Роль сучасної науки в гуманізації і дегуманізації медицини і фармації. Контрольовані і неконтрольовані наслідки наукових відкриттів, зокрема в медицині, біології, синтезі фармакологічних засобів. Соціальна і громадянська відповідальність вченого-медика, фармацевта в сучасному світі. Співвідношення мети і засобів в пізнанні медико-біологічних явищ, в синтезі і випробуванні нових ліків. Поліпредметність сучасного наукового знання. Тенденція до посилення інтеграції наукових дисциплін. Клінічна фармація як вираз інтеграційних процесів в медико-фармацевтичних науках і клінічній практиці.

Динаміка наукового знання. Класична, некласична і посткласична наука. Іновації і традиції в розвитку науки. Поняття наукової парадигми. Зміна наукових парадигм. Революція в науці. Наукова революція в XX ст. і її зміст. Наукова революція в медицині і фармації кінця XX ст. початку XXI ст. як перехід від механістично-аналітичної до холістично-екологічної парадигми. Зміни онтології сучасної науки. Антропний принцип. Світ як плюралістична і багатомірна цілісність. Відносність протиставлення людини і природи, матеріального і

духовного, душі і тіла, психічного і соматичного. Нові дослідні програми у науці в кінці ХХ ст. Кібернетика та проблема управління і самоорганізації. Системні дослідження і системна методологія. Синергетика, її методологічне значення для медицини і фармацевтики.

Тема 4. Емпіричні методи медико-фармацевтичного пізнання.

Загальна характеристика методів і засобів пізнання. Методи і засоби загальнонаукові і соціально-наукові, емпіричні і теоретичні. Методи і засоби дослідження в медицині і фармації. Експеримент і спостереження. Специфіка та різновиди клініко-експериментальних досліджень, фармацевтично-технологічних досліджень в сучасній медицині і фармації. Гносеологічні, етико-юридичні питання випробування нових діагностичних і лікарських засобів і нових медичних технологій. Прилади і експериментальні установки. Вимірювальні прилади і еталони та їх роль у пізнанні людини.

Тема 5. Логіко-гносеологічні проблеми комп'ютеризації і математизації медико-фармацевтичної науки і практики.

Багатоманітність форм використання комп'ютерної техніки в сучасній науці. Комп'ютеризація і математизація, їх зв'язок та специфічні особливості. Комп'ютеризація та пов'язані з нею нові можливості і методи дослідження. Машинне моделювання, машинний експеримент, машинні методи доказу теорії. Комп'ютер і автоматизація науково-фармацевтичних експериментів. Комп'ютеризація і нові методи збереження і пошуку медико-фармацевтичної інформації.

Комп'ютерна діагностика та логічні вимоги до клінічного мислення лікаря та клінічного фармацевта. Сучасні технічні і тестові фармакологічні методики дослідження хворих, суб'єктивна діяльність лікаря та клінічного-фармацевта. Критика природного фетишизму. Засоби і методи теоретичного пізнання. Мислений експеримент і теоретичне моделювання. Логіко-гносеологічні проблеми комп'ютеризації в діагностиці хвороб та синтезування фармакологічних засобів. Обчислювальний експеримент. Роль математики в розвитку медико-фармацевтичних наук.

Тема 6. Мова науки. Специфіка мови пізнання і спілкування в фармації і медицині.

Мова науки. Становлення і розвиток мови науки як визначального евристичного засобу наукового дослідження. Засоби формування мови науки. Співвідношення природної і штучних мов в системі науки. Мова науки і формалізація знання. Формалізовані мовні

системи, комп'ютерна мова як універсальний спосіб наукової комунікації. Структура мови науки, уніфікація мови науки. Словник науки. Проблема адекватності мови науки. Функції мови науки. Мова і мовлення науки: наукове спілкування, мовна структура наукового спілкування.

Мовна культура і стиль мислення лікаря-фармацевта. Особливості вживання медичної термінології в розмовному стилі в процесі спілкування з пацієнтом.

Тема 7. Теоретичні методи пізнання в сучасній медико-фармацевтичній науці і практиці.

Поняття наукової теорії. Структура теорії. Феноменологічні, пояснюючі, генетичні, еволюційні, теорії та їх особливості. Сучасні теорії медицини і фармацевтики. Мікробіологічна криза, гена інженерія та її вплив на розвиток фармацевтичної теорії. Проблеми побудови загальної медичної теорії. Інтегральна система медицини як альтернатива сучасній вузькоспеціалізованій медицині. Основні компоненти побудови загальної медичної теорії: концепції хвороб цивілізації, екологічні концепції, етіологічні підходи, вчення про стрес, адаптаційний синдром, холістична медицина. Нові м'які медико-фармацевтичні технології та інтегрально-системна медицина. Функції теорії: пояснення, передбачення, розуміння, систематизація і їх представлення в медико-фармацевтичній науці.

Проблема опису, пояснення і розуміння в медико-фармацевтичному пізнанні. Роль гіпотези, передбачення і прогнозування в науково-медичній теорії та клінічному мисленні.

Проблеми математизації та комп'ютеризації сучасної медицини і фармацевтики. Проблеми істини та критеріїв вибору теорії в медицині і фармацевтиці.

Тема 8. Методи і форми психо-гуманітарного пізнання в фармацевтичній науці і практиці.

Специфіка гуманітарного пізнання. Об'єкт гуманітарного пізнання. Гуманітарні науки як науки про дух. Людиномірність гуманітарних наук. Роль групових інтересів, соціальних установок, цінностей та ідеалів у пізнанні соціокультурних явищ. Місце медицини і фармацевтики в системі гуманістичного пізнання. Медицина як наука та мистецтво. Епістемологія, когнітологія та соціологія гуманітарного знання. Специфіка пізнання світу людської суб'єктивності в системі: лікар-хворий, лікар-колега, провізор-хворий, провізор-лікар, фармацевт-фармацевт. Способи конструювання і пізнання особистісного смислу життєвого світу хворого: емпатія, розуміння, інтуїція, витлумачення. Принципи

психосоматичного і духовного синергізму лікаря і хворого, фармацевта і лікаря. Довір'я пацієнтів та психотерапевтичний вплив лікаря-клініциста, фармацевта на хворого.

Тема 9. Пізнання хворого в системі провізор-пацієнт. Репродуктивне і творче в діяльності фармацевта

Специфіка психо-фармацевтичного пізнання в системі провізор-хворий. Методи налагодження контакту з хворим. Природничо-науковий та гуманістичний підхід до хворого. Методи моделювання та пізнання психічних станів клієнта. Об'єктивність природничо-наукового та гуманістичного пізнання. Синтез природничо-наукового та гуманістичного підходів. Синтез пізнавального та психотерапевтичного процесів

Емоційна та вольова площина пізнавального контакту з пацієнтом. Етапи пізнавально-емоційного контакту з хворим клієнтом. Атмосфера психо-пізнавального контакту. Мова, вплив середовища. Мова хворого, аналіз змісту висловлювання. Авторитет. Емоційно-візуальна матерія поведінки хворого.

Традиції і творчість в науці. Головні концепції творчості в історії науки. Передумова і онтологічний сенс творчості. Талант і геніальність. Наукові традиції і неповторність творчої індивідуальності вченого, медика, фармацевта. Діагноз як єдність репродуктивного і продуктивного в пізнанні патологічних процесів. Структура та етапи творчого процесу. Інсайт, інтуїція як способи та форми пізнання і творчості. Розвиток творчих здібностей у фармацевта. Фактори та методи активізації творчого мислення учених, винахідників (медитація, мозгова атака, суб'єктивна аналогія, мислений експеримент).

Креативно-творчі компоненти діяльності менеджера-фармацевта.

Тема 10. Фармацевтична наука і практика в системі культури.

Наука в системі культури. Світ культури і гуманістична рефлексія. Культура як ціннісне відношення до світу, науки. Наука як елемент духовної культури та її взаємодія із сферою буденної свідомості, мистецтвом, релігією. Історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою (народна медицина, народна фітотерапія). Наука і релігія: від протистояння до діалогу. Наука і філософія. Наука і політика. Наука і мистецтво. Наука і техніка. Критика сцієнтизму і технократизму в медицині як абсолютизація стилю та методів точних і технічних наук. Антисцієнтиська, антитехнократична концепція пізнавального процесу в медицині і фармацевтиці.

3. Структура навчальної дисципліни

Орієнтовна структура заліку.

Структура навчальної дисципліни “Теорія пізнання та фармація”		Всього годин	Аудиторних		СРС
			Л	ПЗ	
		90	2	2	86
Тема 1.	Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання. Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці.		2	2	43
	Кредитів ECTS - 3				43

Аудиторне навантаження – 11%, СРС – 89%.

4. Тематичний план лекційних занять

№\	Теми	кількість годин
1.	Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання. Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці.	2
	Всього:	2

5. Тематичний план практичних занять

№\	Теми	кількість годин
1.	Філософська наука і медико-фармацевтичне пізнання. Теоретичні методи пізнання в сучасній фармацевтичній науці і практиці.	2
	Всього:	

6. Тематичний план самостійної роботи

№\	Теми	кількість годин
1.	Методологія наукового пізнання. Класифікація методів пізнання: емпіричні, теоретичні, філософські, загальнонаукові	2
2.	Методи і засоби теоретичного пізнання. Логіко-гносеологічні проблеми формалізації, комп'ютеризації в діагностиці та синтезі ліків	4
3.	Мова науки. Структура і функції мови науки. Мовна культура і	2

	стиль мислення лікаря, фармацевта	
4.	Джерело виникнення та розвитку науки. Зародки медико-наукового знання в ранніх цивілізаціях, європоцентризм та його критика	2
5.	Антична наука, її вплив на світову культуру і медицину	2
6.	Специфіка раціонального пізнання. Середньовіччя. Алхімія як соціокультурний феномен	2
7.	Духовна революція епохи Відродження та її вплив на розвиток медицини і фармацевтичної науки	2
8.	Наука Нового часу та її вплив на становлення сучасної парадигми медицини і фармацевтики	2
9.	Вплив соціокультурних і етно-ментальних факторів на розвиток історичних уявлень про пізнання хвороби і засоби її лікування. Національні образи здоров'я і хвороби	4
10.	Загальна характеристика сучасної науки. Особливості методологічного мислення сучасної науки	4
11.	Наука в системі духовної культури. Співвідношення між науковим пізнанням і формами ціннісного відношення до світу (релігією, мораллю, мистецтвом)	2
12.	Сцієнтизм, технократизм і антисцієнтизм в розвитку медико-фармацевтичної науки і практики	4
13.	Етика науки. Проблема соціальної відповідальності ученого медика, фармацевта в епоху НТР	2
14.	Традиції та новації в науковому пізнанні. Поняття наукової парадигми. Зміна наукових парадигм. Наукова революція ХХ ст. та її зміст	2
15.	Наукова революція в медицині і фармації кінця ХХ- поч. ХХІ ст. як перехід від махіністично-аналітичної до холістично-екологічної парадигми	4
16.	Диференціація та інтеграція в розвитку науки і її прав в медицині і фармацевтиці	4
17.	Зміни онтології та гносеології сучасної науки. Синергетична картина світу, її методологічне значення для медицини і фармацевтичної науки	4
18.	Пізнання і творчість. Діагноз як єдність продуктивного і репродуктивного в пізнанні патологічних процесів	4
19.	Логіко-гносеологічні основи сучасної науки. Поняття та структура наукової теорії. Сучасні теорії медицини і фармацевтики	4
20.	Функції наукової теорії та їх прояв в медико-фармацевтичному пізнанні	4
21.	Роль гіпотези, передбачення та прогнозування в медицині і фармацевтичній науці	4
22.	Проблема математизації та комп'ютеризації сучасної медико-фармацевтичної науки	4
23.	Специфіка, об'єкт і суб'єкт соціально-гуманітарного пізнання	4
24.	Методи соціально-гуманітарного пізнання	4
25.	Медицина і фармацевтична наука в системі гуманітарного пізнання	4
26.	Специфіка пізнання світу людської суб'єктивності в системі лікар-пацієнт, провізор-пацієнт, фармаколог-лікар	4
27.	Методи пізнання життєвого світу пацієнта (емпатія, вчування, інтуїція, екстрасенсорика, розуміння)	2
Всього:		86

7. Індивідуальні завдання: підготовка рефератів, есе, доповідей та виступів на наукових студентських конференціях; публікація тез та статей з даної проблематики.

Пропоновані теми для написання рефератів:

1. Пізнання як процес цілеспрямованого, активного відображення дійсності в свідомості людини.
2. Природа фармацевтичного пізнання.
3. Закономірності пізнавальної діяльності людини.
4. Пізнавальні можливості та здібності.
5. Передумови, засоби та форми пізнання.
6. Об'єкт та суб'єкт фармацевтичного пізнання.
7. Відношення знання до дійсності.
8. Закони функціонування фармацевтичного знання.
9. Умови та критерії істинності та достовірності фармацевтичного знання.
10. Суспільно-історичний характер процесу пізнання.
11. Пізнання та практика.
12. Вплив суспільного середовища на процес пізнання конкретної особи.
13. Пізнавальна творчість.
14. Пізнання як процес освоєння реального світу.
15. Природні форми відображення.
16. Конструктивні схеми речей і процесів, що складають фармацевтичну реальність.
17. Вплив фармацевтичної термінології на пізнавальний процес у свідомості індивіда.
18. Дійсний світ та його ототожнення з мовною реальністю.
19. Джерела фармацевтичних знань.
20. Розбудова адекватного фармацевтичного знання завдяки категоріям розуміння та тлумачення.
21. Мовна реальність та її підвид, - фармацевтична термінологія.
22. Об'єктивні та суб'єктивні характеристики істини.
23. Омана як деформоване відображення.
24. Критерії розрізнення між істиною та хибою у фармацевтичному пізнанні.
25. Людське знання як діалектична єдність об'єктивного та суб'єктивного.

8. Завдання для самостійної роботи

1. Дефініція та розрізнення між наукою, ілюзією та міфом.
2. Поєднання істини та суб'єктивно-практичного, гуманістичного аспекту у діяльності фармацевта.

3. Абсолютні і відносні характеристики істини.
4. Стійкий та сталий характер істини у фармацевтичному пізнанні.
5. Два основні напрями в теорії пізнання – матеріалізм та ідеалізм.
6. Інтуїтивне пізнання у свідомості фармацевта.
7. Пізнання та свідомість.
8. Відчуття як психофізичний пізнавальний процес.
9. Розум як сукупність пізнавальних та аналітичних здібностей людини.
10. Істина як правильне відображення об'єктивної дійсності у свідомості людини.
11. Трактування істини, що ґрунтується на принципі кореспонденції.
12. Когерентні теорії істини.
13. Істина у конструктивістських теоріях.
14. Розуміння істини у консенсусних теоріях.
15. Істина у некласичній філософії.
16. Наукові традиції і неповторність творчої індивідуальності вченого, медика, фармацевта.
17. Сутність пізнавального процесу фармацевта, його закономірності та принципи.
18. Структура і методи пізнання.
19. Дефініція та основні ознаки наукової гіпотези, концепції, теорії.
20. Емпіризм та раціоналізм у гносеології Нового часу.
21. Проблема активності суб'єкта у пізнавальному процесі.
22. Скептицизм у сфері пізнання.
23. Філософська концепція агностицизму.
24. Гносеологічний оптимізм.
25. Сенсуалістична теорія пізнання.
26. Чуттєво-досвідний характер фармацевтичних знань.
27. Відчуття, сприймання, уявлення як форми чуттєвого пізнання.
28. Розсудкове та розумне мислення.
29. Співвіднесення чуттєвого і раціонального пізнання у фармацевтичній науці.
30. Процес пізнання на науковому та доннауковому рівні.

9. Методи навчання. У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання: усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи; бліц-опитування; дискусії з проблемних ситуацій — проблемний метод; реферативні виступи та їх обговорення; тестування студентів в письмовій формі; виконання письмових завдань; вирішення задач тощо.

10. Методи контролю . Види контролю — поточний і підсумковий. Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану — залік. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять за 4-ри бальною

(національною) шкалою: усне опитування, письмові завдання, тести, реферати, есе тощо. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни "Теорія пізнання і фармація" є семестровий залік. Ця форма підсумкового контролю є складовою кредитно-трансфертної системи навчання і полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі виконаних ним вищеназваних видів робіт на практичних заняттях. Семестровий залік з дисципліни "Теорія пізнання і фармація" (курс за вибором) проводиться після завершення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

Оцінювання усної відповіді:

"5" - студент правильно, в повному обсязі розкрив теоретичне питання, володіє філософською та фармацевтичною термінологією і категоріально-понятійним апаратом, може самостійно мислити, аналізувати питання, ставити і розкривати проблеми, пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями, чітко і логічно відповідає на поставлені запитання;

"4" - студент достатньо повно розкрив суть питання, володіє філософськими та фармацевтичними поняттями, але визначив не всі характерні властивості процесу або явища, категорії чи проблеми, не демонструє здатність до творчого самостійного мислення у вирішенні поставлених проблем, не вміє пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями, не зовсім чітко і логічно відповідає на запитання;

"3" - студент лише частково розкрив зміст питання, не повністю визначив суттєві аспекти питання: риси, функції, види, форми тощо, допустив деякі помилки принципового характеру, недостатньо володіє категоріально-понятійним апаратом, не може відповісти на поставлені запитання.

Оцінювання дисципліни "Теорія пізнання і фармація" (курс за вибором) здійснюється з врахуванням середнього арифметичного із загальної кількості балів (за всі форми навчальної діяльності), набраної студентом при засвоєнні навчальної дисципліни.

12. Оцінювання навчальної діяльності.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за національною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = \text{СА} * 200 / 5$.

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,45	178	3,92	157	3,37	135
4,97	199	4,42	177	3,89	156	3,35	134
4,95	198	4,4	176	3,87	155	3,32	133
4,92	197	4,37	175	3,84	154	3,3	132
4,-9	196	4,35	174	3,82	153	3,27	131
4,-87	195	4,32	173	3,79	152	3,25	130
4,85	194	4,3	172	3,77	151	3,22	129
4,82	193	4,27	171	3,74	150	3,2	128
4,8	192	4,24	170	3,72	149	3,17	127
4,77	191	4,22	169	3,7	148	3,15	126
4,75	190	4,19	168	3,67	147	3,12	125
4,72	189	4,17	167	3,65	146	3,1	124

13. Методичне забезпечення . Для успішного оволодіння знаннями з дисципліни “Теорія пізнання і фармація” (курс за вибором) студентам пропонуються підручники, навчальні посібники з курсу, тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальні завдання, методичні рекомендації по вивченню тем практичних занять і самостійної роботи, питання тестового контролю, завдання для самостійної роботи, тощо.

Перелік питань для поточного контролю студентів

1. Філософська теорія пізнання, генеза розвитку.
2. Класичний образ пізнання
3. Епістемологія Античності, Середньовіччя, Нового часу, діалектичного матеріалізму, еволюційна епістемологія.
4. Сцієнтизм як головна особливість класичного образу пізнання.
5. Пізнання і переживання.
6. Пізнання і розуміння.
7. Пізнання і витлумачення.
8. Пізнання та осягнення дійсності.
9. Історичні форми осягнення дійсності.
10. Предмет теорії пізнання
11. Основні принципи та структура пізнавального процесу.
12. Об'єкт і предмет медико-фармацевтичного пізнання.
13. Фармацевтична наука і практика.
14. Образ сучасної науки.
15. Знання і пізнання.
16. Форми фіксації знання.
17. Антифундаменталізм і плюралізм знання.
18. Форми позанаукового знання: ненаукове, донаукове, паранаукове, лженаукове.
19. Історичні форми медичного і фармацевтичного знання.
20. Істина і правда.
21. Істина і справедливість.
22. Істина і омана.
23. Дезінформація і фальсифікація в медицині і фармації.
24. Індивідуальне і колективне пізнання.
25. Діагностика як специфічна форма пізнання.
26. Місце фармацевтичної науки в науковому знанні і пізнанні.
27. Особливості наукового знання.
28. Джерела виникнення та розвитку науки.
29. Етапи розвитку науки.
30. Загальна характеристика сучасної науки.
31. Методи і засоби пізнання.
32. Методи і засоби дослідження в медицині і фармації.
33. Комп'ютеризація і математизація, їх зв'язок та специфічні особливості.
34. Мова науки.
35. Співвідношення природної і штучних мов в системі науки.
36. Структура мови науки, уніфікація мови науки.
37. Функції мови науки.
38. Мова і мовлення науки.
39. Поняття наукової теорії.
40. Структура теорії.
41. Сучасні теорії медицини і фармацевтики.
42. Функції теорії.
43. Специфіка гуманітарного пізнання.
44. Специфіка медико-фармацевтичного пізнання.

45. Головні концепції творчості в історії науки.
46. Структура та етапи творчого процесу.
47. Наука в системі культури.
48. Історичні взаємовідносини наукової медицини і фармацевтики з традиційною медициною і фармацевтичною культурою.
49. Наука і релігія.
50. Наука і філософія.
51. Наука і політика.
52. Наука і мистецтво.
53. Наука і техніка.
54. Критика сцієнтизму і технократизму в медицині.
55. Антисцієнтистська, антитехнократична концепція пізнавального процесу в медицині і фармації.

14. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Філософія: підручник / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський. – Київ: ЦУЛ, 2010.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: навч. посіб. – Львів: вид-во Львів. політехніки, 2013.
3. Маринюк В.Г. Пізнання. Наукове пізнання. Львів, 1990.
4. Філософія: навчальний посібник / за ред. І.Ф. Надольного. – Київ: Вікар, 2004.
5. Воронюк О.Л. Філософія: підр. для мед. ВНЗ I-IV р.а. – Київ: Медицина, 2015.
6. Людина в сфері гуманітарного пізнання / за ред. Л.В. Губерський. – Київ: Український Центр духовної культури, 1998.
7. Фуко М. Слова и вещи. – Санкт-Петербург: А-sad, 1994.
8. Кемпинский А. Познание больного. – Минск: Вышэйшая школа, 2009.
9. Гадамер Х.-Г. Истина і метод. – Київ: Юніверс, 2000.
10. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. – Санкт-Петербург: Питер, 2008.
11. Воеводин А.П., Нестеров П.Н. Мозг и воля в поисках человеческой свободы // Філософські дослідження. – 2009. – №10.
12. Гроф С. За пределами мозга. – Москва: изд. Трансперсонального Института, 2001.
13. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – Київ: ПАРАПАН, 2003.
14. Мир человека: Познай себя / К. Глазкова. – Київ: Преса України, 2007.
15. Національна політика ліків в Україні: сучасний стан та перспективи на майбутнє // Вісник фармакології та фармації. – 2003. – №1
16. Пазенок В.С. Гуманізм: сучасні інтерпретації та перспективи / Пазенок В.С. та ін. – Київ: Український Центр духовної культури, 2001.
17. Эвальдс Э. Душепопечительство и терапия. – Санкт-Петербург: Библия для всех, 1999.
18. Петрушенко В.Л. Епістемологія як філософська теорія знання. – Львів: вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 2000.

Допоміжна

1. Вандышев В. М. Философия. Ч. 2. Антропология. Гносеология. Социология. – Сумы. 2000.
2. Гайденко В. П. Проблемы рациональности на исходе XX века // Вопросы философии. – 1991. - № 6.
3. Загадки человеческого понимания. – М., 1991.

4. Зарубіжна філософія ХХ століття. – К., 1993.
5. Кремо М., Томпсон Р. Неизвестная история человечества. – М., 2009.
6. Кун Т. Структура научных революций. – М., 1989.
7. Кууси П. Этот человеческий мир. – М.: Прогресс, 1990.
8. Мамедов Н. М. Моделирование и синтез знаний. – М., 1990.
9. Мукашевич В. К. Научный метод: структура, обоснование, развитие. – Минск, 1997.
10. Нарский И. С. Современные проблемы теории познания. – М., 1989.
11. Петрова Ф. Гипотеза и научная теория. – София, 1999.
12. Печчеи А. Человеческие качества. – М.: Прогресс, 2007.
13. Поппер К. Логика и рост научного знания. – М., 1989.
14. Салман Р.Б., Фигейрас Дж. Реформы системы здравоохранения в Европе. Анализ современных стратегий: Пер. с англ. – М.: ГЭОТАР Медицина, 2000.
15. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я // За заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
16. Хабермас Ю. Познание и интерес // Философские науки. – 1996. - № 1.
17. Хайдеггер М. О сущности истины // Философские науки. – 1994. - № 4.
18. Швырев В. С. Анализ научного познания: основные направления, формы, проблемы. – М., 2004.